

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 8 septembrie curent, organizată în cadrul sesiunii extraordinare



Opoziția parlamentară a boicotat și cea de-a doua ședință plenară, din cadrul sesiunii extraordinare a Parlamentului. La începutul ședinței de astăzi și-au înregistrat prezența doar 53 de deputați ai Frațiunii „Partidul Acțiune și Solidaritate”. Asociația Promo-LEX a monitorizat activitatea plenului Parlamentului în cadrul întrunirii de încheiere a sesiunii extraordinare.

În ordinea de zi a ședinței plenare, publicată la 6 septembrie curent, au fost incluse patru proiecte de lege, propuse de Guvern pentru a fi examinate în regim prioritar. Acestea au vizat, în special, rectificarea bugetară în lectură finală.

Proiectele au fost examinate și votate, în două lecturi, în termen de 15 zile calendaristice. Transparența decizională a actelor examinate a fost afectată și de această dată. Nu au fost publicate rapoartele, pentru lectura a II-a, a Comisiei permanente sesizate în fond, iar în cazul a trei proiecte nu au fost publicate alte acte aferente, precum sinteza recomandărilor, obiecțiilor și amendamentelor, textul proiectului de lege înainte de votarea în a doua lectură.

Ședința plenară a durat 32 de minute și este cea mai scurtă ședință monitorizată în cadrul Campaniei Promo-LEX **#101**.

Parlamentul lucrează pentru tine?!. La procedura de vot au luat parte toți deputații înregistrați la ședință.

Amintim că, Parlamentul s-a convocat în sesiune extraordinară, în perioada 26 august – 8 septembrie 2022. Începând cu 15 septembrie 2022, Legislativul se va convoca în sesiunea ordinară de toamnă. Dispoziția de convocare a fost semnată de Președintele Parlamentului, Igor Grosu.

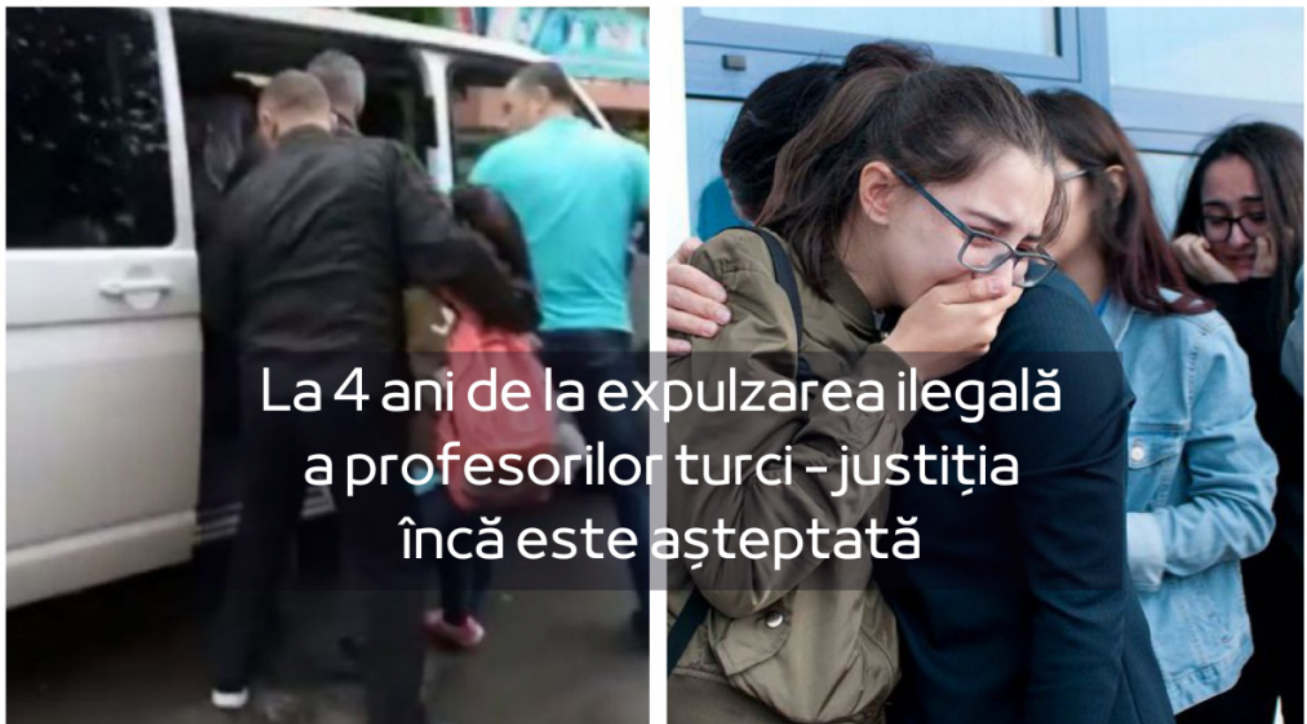
În perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

La 4 ani de la expulzarea ilegală a profesorilor turci – justiția încă este așteptată



La 4 ani de la expulzarea ilegală a profesorilor turci - justiția încă este așteptată

Astăzi se împlinesc 4 ani de la acțiunile de reținere și expulzare ilegală a 7 profesori turci. Profesorii turci au fost expulzați din Republica Moldova în septembrie 2018 și ulterior condamnați în Turcia între șapte și 12 ani de închisoare. Cauzele lor se află în procedură de apel în instanțele turcești.

În iunie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat hotărârea sa în cauza Ozdil și alții c. Republicii Moldova. CtEDO a constatat că reclamantii nu au avut acele garanții naționale și internaționale de respectare a drepturilor omului în momentul reținerii și extrădării lor. Ulterior, CtEDO a emis și decizia în cauza Huseyin Bayraktar și Sertif Ayri c. Republicii Moldova. Decizia se referă la alți 2 profesori turci expulzați.

După condamnarea Republicii Moldova de către CtEDO, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a emis patru decizii cu privire la executarea hotărârii Ozdil și alții^[1], prin care le cere autorităților moldovenești să întreprindă mai multe măsuri de ordin individual, dar și general. Reprezentanții Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) și ai

Asociației Promo-LEX au remis Comitetului de Miniștri câteva comunicări pe acest caz.

În cadrul ultimei sesiuni de examinare a cazului (8 – 10 iunie 2022), Comitetul de Miniștri în ceea ce privește măsurile generale a salutat ordonanța procurorului general interimar de desecretizare a documentelor emise de procuratură în procesul penal împotriva fostului șef al Serviciului de Securitate și Informații (SIS), a salutat crearea subcomisiei de monitorizare a activității SIS în cadrul Comisiei parlamentare pentru securitate națională, apărare și ordine publică și a salutat adoptarea modificărilor la Legea privind statutul străinilor, urmare a Hotărârii Curții Constituționale din 13 noiembrie 2020 și a invitat autoritățile să furnizeze informații cu privire la evoluțiile viitoare în adoptarea modificărilor la Codul administrativ.

Cauza penală de învinuire a fostului șef al SIS a fost desecretizată integral și Curtea de Apel Chișinău urmează să se expună asupra cererii de apel înaintată de către Galina Tufekci, soția lui Feridun Tufekci unul din profesorii expulzați, actualmente încarcerat în Turcia.

Comitetul de Miniștri urmărește atent executarea hotărârii Ozdil și alții v. Republica Moldova. O următoare ședință poate avea loc în Decembrie 2022.

Reieșind din cele expuse, CRJM și Promo-LEX reiterează solicitările adresate Guvernului de a executa măsurile generale și individuale stabilite în cauza Ozdil și alții v. Republica Moldova, după cum urmează:

- Procuratura să investigheze operativ rolul tuturor persoanelor implicate în procesul de expulzare a profesorilor turci;
- În ceea ce privește ancheta și procedura penală împotriva celor responsabili pentru încălcările autoritățile să depună eforturi serioase pentru a

stabili adevărul despre ceea ce s-a întâmplat și să investigheze pe deplin, sub un control public adecvat, implicarea posibilă a oricărui actor public de nivel înalt;

- Autoritățile să implementeze eficient modificările legale aprobate în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale din 13 noiembrie 2020;
- Autoritățile să obțină în continuare informații detaliate de la autoritățile turce cu privire la situația actuală a reclamanților în Turcia, inclusiv cu privire la rezultatul procedurii de apel în dosarele lor penale, vizitele familiilor lor și posibilitatea aplicării Convenției Consiliului Europei privind transferul persoanelor condamnate (STE nr. 112);
- Autoritățile să furnizeze informații suplimentare care să permită Comitetului să își formuleze punctul de vedere cu privire la caracterul adecvat al amenzii aplicate ca sancțiune, precum și cu privire la rezultatul procedurii de apel;
- SIS să se asigure că în viitor va fi aplicată toleranța zero în coraport cu detenția arbitrară și transferurile ilegale, iar orice cooperare internațională viitoare, inclusiv cu serviciile secrete străine, este în concordanță cu obligațiile generale ale drepturilor omului în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului;
- Autoritățile să clarifice și să consolideze mecanismul existent de supraveghere și responsabilitate cu privire la acțiunile și competențele serviciilor secrete.

Pentru mai multe detalii:

Vieru Vadim, Avocat, Director de Program
Asociația Promo-LEX,
Tel: 068017507;

Email: vadim.vieru@promolex.md

Goinic Daniel, Director de Program
Centrul de Resurse Juridice din Moldova
Tel: 069389553;
Email: daniel.goinic@crjm.org

[1]

https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680a6ccf0

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 26 august curent, organizată în cadrul sesiunii extraordinare



Opoziția parlamentară a boicotat ședința plenară de astăzi, din cadrul sesiunii extraordinare a Parlamentului. La lucrările acesteia și-au înregistrat prezența doar 55 de deputați ai Frațiunii „Partidul Acțiune și Solidaritate”. Asociația Promo-LEX a monitorizat desfășurarea ședinței plenare din 26 august 2022, organizată în cadrul sesiunii extraordinare a Legislativului.

În ordinea de zi a ședinței plenare, publicată la 25 august curent, au fost incluse cinci proiecte de lege. Patru dintre

acestea au fost propuse de Guvern pentru a fi examinate în regim prioritar. Proiectul nr.336, al cărui autor este deputatul PAS Dan Perciun a fost înregistrat, examinat și votat, în două lecturi, în termen de doar 4 zile calendaristice. În privința acestui proiect nu au fost identificate mențiuni privind caracterul prioritar sau de urgență. Proiectele au vizat, în special, rectificarea bugetară.

Parlamentul nu a respectat transparența decizională a actelor examinate nici în cadrul sesiunii extraordinare. Astfel, raportul comisiei permanente sesizate în fond nu a fost publicat în cazul a patru din cele cinci proiecte dezbătute. Totodată, au lipsit avizele Direcției generale juridice și a Centrului Național Anticorupție pentru toate cele cinci proiecte.

Ședința plenară a durat circa 2 ore și jumătate, iar la procedura de vot au luat parte (prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat potrivit Rezultatelor votării) între 54 și 55 de deputați.

Amintim că, Parlamentul s-a convocat în sesiune extraordinară, în perioada 26 august – 8 septembrie 2022, conform Hotărârii Biroul permanent, la solicitarea Președintelui Parlamentului Igor Grosu, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului.

În perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ultimei ședințe plenare a Legislativului din sesiunea de primăvară 2022



Ultima ședință plenară a sesiunii de primăvară 2022 a fost marcată de spiritul de consens al deputaților la procedura de votare a proiectelor examinate. Astfel, o treime din proiectele aprobate au fost susținute, în comun, de majoritatea parlamentară și opoziție. Constatările aparțin Asociației Promo-LEX în cadrul monitorizărilor săptămânale a lucrărilor plenului Legislativului..

La ultima ședință, care s-a desfășurat în zilele de 28 și 29 iulie curent, Parlamentul a examinat 43 de proiecte de legi și hotărâre. În cazul a 25 (58%) dintre acestea nu au fost respectate cerințele de transparență decizională. Pentru 6 proiecte Guvernul a solicitat examinarea lor în mod prioritar.

Transparența decizională a fost afectată prin nepublicarea raportului comisiei permanente sesizate în fond pentru 16 proiecte, iar într-un caz din acestea lipsa și coraportul comisiei. În cazul a 17 proiecte nu au fost publicate alte acte aferente, inclusiv sinteza recomandărilor, obiecțiilor și amendamentelor; textul proiectului de lege înainte de votarea

în a doua lectură; analiza impactului de reglementare. La fel, nu a fost respectat termenul pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul unui proiect de lege, acesta fiind mai mic de 10 zile lucrătoare. În cazul a 13 proiecte de legi a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a amendamentelor în termenul de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură sau în termenul de 30 de zile după primirea proiectului.

Proiectele de lege nr. 300 și 301 din 14.07.2022, al căror autor este Guvernul, au fost examinate și votate, în două lecturi, în cel mai scurt termen – 14 zile calendaristice, iar proiectul nr. 312 din 02.11.2021, înaintat de către deputații PAS, a fost supus dezbaterii și votării, în prima lectură, în cel mai lung termen – în 268 de zile.

La începutul ședinței din 28 iulie și-au înregistrat prezența 85 de deputați și respectiv, 29 iulie – 84 de deputați. La procedura de vot au luat parte (prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat), pentru diferite proiecte, între 52 și 85 de deputați.

Prima zi a ședinței plenare a durat circa 8 ore, cu două ore de pauză și cea de-a doua – circa 4 ore, cu o oră jumătate de pauză. Cea mai lungă dezbateri a fost la prezentarea proiectului noului Cod electoral al Republicii Moldova – circa o oră și jumătate, iar cele mai scurte dezbateri au fost asupra proiectelor de lege nr. 301, nr. 264, nr. 298, nr. 241, nr. 293, nr. 251 și nr. 108 care au durat între 1 și 3 minute.

Potrivit Regulamentului Legislativului, Parlamentul se întrunește în două sesiuni ordinare pe an. Sesiunea de primăvară începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iulie.

*Amintim că, Asociația Promo-LEX a lansat campania **#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! prin care își propune să***

realizeze un șir de activități de monitorizare și informare despre activitatea Legislativului. O primă activitate publică realizată este cea de monitorizare și comunicare periodică despre modul de organizare și desfășurare a ședințelor plenare ale Parlamentului.

În perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

APEL Organizațiile societății civile solicită autorităților statului să revizuiască politica discriminatorie de încetare unilaterală a raporturilor de muncă cu persoanele ce dețin

statut de pensionar pentru limită de vârstă

29 iulie 2022,
Chișinău, Republica Moldova

**Parlamentului Republicii Moldova,
Ministerului Muncii și Protecției Sociale**

Dreptul angajatorului de a concedia angajatul dacă acesta își stabilește statutul de pensionar pentru limită de vârstă (art. 86 alin. (1) lit. y¹), are drept efect discriminarea acestei categorii de persoane în realizarea dreptului la muncă, în special fiind afectate femeile.

Prin legea nr. 188 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea Codului Muncii al Republicii Moldova (CM) nr. 154/2003 a fost introdus dreptul angajatorului de a înceta unilateral, din inițiativa angajatorului, contractul individual de muncă pe motiv de deținere de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă. Dat fiind că, conform Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, vârsta de pensionare a femeilor și bărbaților nu este egală, aceste prevederi sunt aplicabile unei femei cu vârsta de 60 de ani, nu și unui bărbat cu aceeași vârstă.

Unul din argumentele aduse înainte de introducerea **alin. (1) lit. y¹** la art. 86 a fost invocat a fost necesitatea *sporirii oportunităților de angajare pentru persoanele tinere, care în prezent nu-și pot găsi un loc de muncă potrivit calificării*. Problema de angajare a grupului de tineri nu este soluționabilă prin scoaterea din câmpul muncii a vârstnicilor. Vârstnicii sunt concentrați în domenii slab plătite și cu un grad înalt de informalitate – agricultura, sistemul educațional și cel public, iar tinerii sunt orientați spre alte sectoare ale economiei. Practică de concediere a unor

angajați pentru a oferi locuri de muncă altor grupuri de populație, aplicată pe parcursul a 5 ani, nu a soluționat problema ocupării tinerilor, dar a afectat dreptul la muncă al vârstnicilor și accentuează conflictul intergenerațional.

Prin Acordul de asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană ratificat în 2014, Moldova și-a asumat „angajamentul de a-și apropia progresiv legislația în sectoarele relevante de cea a UE și de a o pune în aplicare în mod eficace”. Astfel, în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a acordului, Republica Moldova trebuie să pună în aplicare *Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, iar în decurs de patru ani, Directiva 2000/78 "de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă"*.

Concedierea salariaților pe criteriul de statut de pensionar nu se încadrează în angajamentul Moldovei de a promova politici privind egalitatea de șanse între femei și bărbați și combaterea practicilor de discriminare.

De asemenea, actuala prevedere din art. 86 alin. (1) lit. y¹ stabilește vârste diferite pentru dreptul angajatorului de a înceta contractul individual de muncă, dat fiind că angajatul de sex masculin își poate continua activitatea până la 63 de ani, deoarece acesta nu beneficiază de pensie de stat înainte de această vârstă, în timp ce angajatul de sex feminin beneficiază de o astfel de pensie începând de la vârsta de 60 de ani.

În cauza *M. H. Marshall c. Southampton* din 26 februarie 1986[1], Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că o **politică generală de concediere care implică concedierea unei femei, având ca singur motiv faptul că aceasta a atins sau a**

depășit vârsta la care are dreptul la o pensie de stat și care este diferită pentru bărbați și femei în temeiul legislației naționale, constituie o discriminare pe criterii de sex interzisă prin Directiva 76/207/CEE (Directiva 76/207/CEE modificată prin Directiva 2006/54/CE păstrându-și substanța).

Persoanele în vârstă care își pierd locul de muncă sunt mai puțin susceptibile de a se reintegra pe piața muncii sau de a găsi un loc de muncă cu un salariu similar celui anterior, decât persoanele mai tinere. A fi fără loc de muncă sau cu salarii mai mici în anii care au precedat pensionarea poate avea implicații negative evidente pentru veniturile persoanei.

Organizațiile semnatare consideră că prevederea de la lit. y¹) alin. (1) art. 86 „deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă” din Codul Muncii trebuie abrogată pentru a restabili egalitatea în sfera raporturile de muncă și a elimina practicile discriminatorii și abuzive ale angajatorilor de concediere a persoanelor cu statut de pensionar.

Acest fapt va crea o contra balanță între asigurarea dreptului la muncă a persoanelor cu statut de pensionar care corespund cerințelor și va crea oportunități noi de muncă pentru tinerii specialiști prin modificarea art. 86, alin. (1) lit. e) CM propusă prin proiectul de lege nr. 146 din 20.04.2022 de modificarea a Codului Muncii, aflat pe agenda parlamentară. Prevederea nouă va permite angajatorului concedierea salariatului în urma constatării faptului că acesta nu corespunde profesional locului de muncă în care este încadrat.

Noul mecanism va echilibra balanța raporturilor de muncă, asigurând un tratament echitabil față de toți angajații indiferent de vârstă.

În acest context, organizațiile semnatare,

SOLICITĂ:

Abrogarea lit. y¹) alin.(1) art. 86 din Codul Muncii, ce oferă dreptul angajatorului de a concedia salariatul în temeiul deținerii statutului de pensionar pentru limită de vârstă.

Lista organizațiilor și persoanelor semnatare poate fi accesată [aici](#).

Asociația Promo-LEX: Eforturile de îmbunătățire a proiectului noului Cod electoral trebuie continuate pentru lectura a II-a



Proiectul noului Cod electoral a fost, astăzi, dezbătut și votat, în prima lectură, de către plenul Parlamentului. Asociația Promo-LEX salută angajamentul autorităților de îmbunătățire a cadrului legislativ electoral și conexe în conformitate cu bunele practici internaționale, dar precizează că, mai sunt unele aspecte care urmează a fi îmbunătățite în proiectul noului Cod Electoral.

În acest sens, Promo-LEX a expediat Legislativului circa [70 de recomandări](#) pentru a fi examinate pe platforma parlamentară. O primă rundă de audieri publice a fost organizată la 26 iulie curent de către Comisia juridică, numiri și imunități.

Promo-LEX a atras atenția Legislativului asupra [unor aspecte](#) precum:

- necesitatea clarificării situațiilor în care alegerile ar putea fi organizate în două zile;
- reglementarea în Codul electoral a alegerilor desfășurate pentru autoritățile UTAG;
- revizuirea dreptului de confirmare sau infirmare a legalității alegerilor locale acordat consiliilor electorale de circumscripție;
- perfecționarea mecanismului de numire a membrilor Comisiei Electorale Centrale (CEC) astfel încât să fie asigurată independența instituției de factorul politic;
- necesitatea consolidării rolului observatorilor;
- detalierea prevederilor privind supravegherea și controlul finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale;
- constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din regiunea transnistreană și pentru cei de peste hotare etc.

De asemenea, Promo-LEX a prezentat recomandări punctuale pentru îmbunătățirea procedurilor judiciare, organizarea referendumurilor, alegerilor parlamentare prin reducerea pragului electoral și a celor locale prin organizarea alegerilor într-o zi prestabilită.

Reamintim că, pe parcursul anilor 2021-2022, Asociația Promo-LEX a susținut activitatea CEC în procesul de elaborare a proiectului noului Cod electoral. La etapa consultărilor publice organizate pe platforma CEC au fost colectate și analizate 419 recomandări, dintre care 278 (66%) au fost prezentate de Promo-LEX, iar circa 55% dintre acestea au fost parțial sau integral acceptate. Recomandările au fost elaborate în baza experienței obținută în cadrul celor 23 de misiuni de observare a alegerilor naționale organizate în cei peste 13 ani de activitate în domeniu.

Asociația Promo-LEX este deschisă pentru a contribui în continuare la îmbunătățirea legislației electorale și pledează pentru adoptarea acesteia de o manieră transparentă și

incluzivă. Totodată, subliniază importanța atingerii unui consens larg în Parlament și societate cu privire la modificările fundamentale din noul Cod electoral.

Activitatea Asociației Promo-LEX orientată spre îmbunătățirea Codului electoral și a legislației conexe are loc în cadrul proiectului „Advocacy pentru un nou Cod electoral în Moldova”, implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Organizației Internaționale a Francofoniei, dar și a Programului “Democrație, Transparență, Responsabilitate”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare, Asociația Promo-LEX

Tel: 079454344; presa@promolex.md

Cum poate fi reconstruită pacea după un conflict armat?

Cum poate fi reconstruită pacea după un conflict armat?

[#FiiCuOchiiPeNoi!](#) Natalia Albu, Doctor în Științe Politice, directoarea Centrului de Cercetare Strategică al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, îți răspunde la această întrebare.

Acest material video a fost realizat de Asociația Promo-LEX cu suportul Institutului Suedez și Universitatea Lund (Lund University).

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare a Legislativului din 21 iulie curent



Parlamentul nu respectă procedura de întocmire a proiectului ordinii de zi și nu asigură transparența decizională în organizarea și desfășurarea ședințelor plenare. Aceste abateri au fost constatate de Asociația Promo-LEX în cadrul monitorizărilor săptămânale a lucrărilor plenului Legislativului din ultima perioadă.

În cadrul ședinței plenare de ieri, 21 iulie 2022, publicarea ordinii de zi bisăptămânale a avut loc în seara zilei de 20 iulie curent, iar suplimentul (3 proiecte) în ziua organizării ședinței. Totodată, Regulamentul Parlamentului stipulează că Biroul permanent întocmește proiectul ordinii de zi în prima jumătate a săptămânii premergătoare perioadei pentru care se aprobă. La fel, ordinea de zi a ședințelor trebuie supusă spre aprobare Parlamentului în ultima zi din săptămâna de lucru ce precede perioada pentru care a fost întocmită, trebuie plasată pe pagina web oficială a instituției și înmănată deputaților la începutul săptămânii de lucru. Astfel, ordinea de zi a ședinței plenare din 21 iulie curent, trebuia să fie publicată luni, 18 iulie 2022.

La ședința din săptămâna curentă, Parlamentul a examinat și votat 20 de proiecte din cele 49 incluse pe ordinea de zi. Cel puțin 3 proiecte au fost examinate în regim prioritar, iar în cazul a 11 proiecte nu a fost respectată transparența decizională, ceea ce constituie 55% din numărul total de

proiecte.

Aceasta a fost afectată prin nepublicarea pe pagina web oficială a trei proiecte de hotărâre; a raportului comisiei permanente sesizate în fond în cazul a 10 proiecte de acte normative (1 proiecte de lege votat în primă lectură, 1 proiect de lege votat în două lecturi, 3 proiecte de legi votate în a doua lectură, 1 proiect de lege votat în urma reexaminării și 4 proiecte de hotărâre). La fel, în cazul a 5 proiecte nu au fost publicate alte acte aferente. Nu a fost respectat termenul pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul a 2 proiecte de legi, acesta fiind mai mic de zece zile prevăzut regulamentar. În cazul a 4 proiecte de legi votate a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a amendamentelor în termenul de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură sau în termenul de 30 de zile după primirea proiectului. De asemenea, subiectele din Ordinea de zi nu au fost examinate conform consecutivității includerii în document.

Toate proiectele de lege votate au fost inițiate de deputați din majoritatea parlamentară, de Guvern și Președinta țării. În cazul a cel puțin 5 proiecte de acte normative majoritatea parlamentară și opoziția au votat, în mare parte, în spirit de consens. Proiectele se refereau la aprobarea/ modificarea unor acte normative din domeniul protecției sociale și protecției mediului (3), modificarea componenței comisiilor permanente ale Parlamentului (1) și încetarea mandatului unui director al Consiliului de Administrație al ANRE (1).

Proiectul de lege nr. 305 din 14.07.2022, autorul căruia este Guvernul a fost examinat și votat în două lecturi, în cel mai scurt termen – în șapte zile calendaristice, iar proiectul nr. 292 din 19.10.2021 înaintat de către două deputate PAS, a fost supus dezbaterii și votării, în cel mai lung termen – în 275 de zile.

Parlamentul a audiat, la 21 iulie 2022, Raportul de activitate al Centrului Național Anticorupție pentru anul 2021 și primul semestru al anului 2022, exercitând astfel funcția de control parlamentar.

La începutul ședinței plenare din săptămâna curentă și-au înregistrat prezența 85 de deputați. La procedura de vot au luat parte (prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat), pentru diferite proiecte, între 57 și 79 de deputați. Promo-LEX constată și în această săptămână neparticiparea la procedura de votare a deputaților înregistrați la lucrările plenului.

Ședința plenară din 21 iulie 2022 a durat circa 9 ore, cu pauză de 2.30 ore. Cele mai lungi dezbateri au fost asupra proiectul de hotărâre privind încuviințarea ridicării imunității deputatei Marina Tauber – circa 1 oră. Proiectele de lege cu nr.160, nr. 256, nr. 240, nr. 313, nr. 292 au fost votate în urma dezbaterilor ce au durat între 1 și 3 minute.

*Amintim că, Asociația Promo-LEX a lansat campania #101. **Parlamentul lucrează pentru tine?!** prin care își propune să realizeze un șir de activități de monitorizare și informare despre activitatea Legislativului. O primă activitate publică realizată este cea de monitorizare și comunicare periodică despre modul de organizare și desfășurare a ședințelor plenare ale Parlamentului.*

În perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

Crimele de război și crimele împotriva umanității. Cum asigurăm justiția internațională?

[#BunDeAscultat](#)

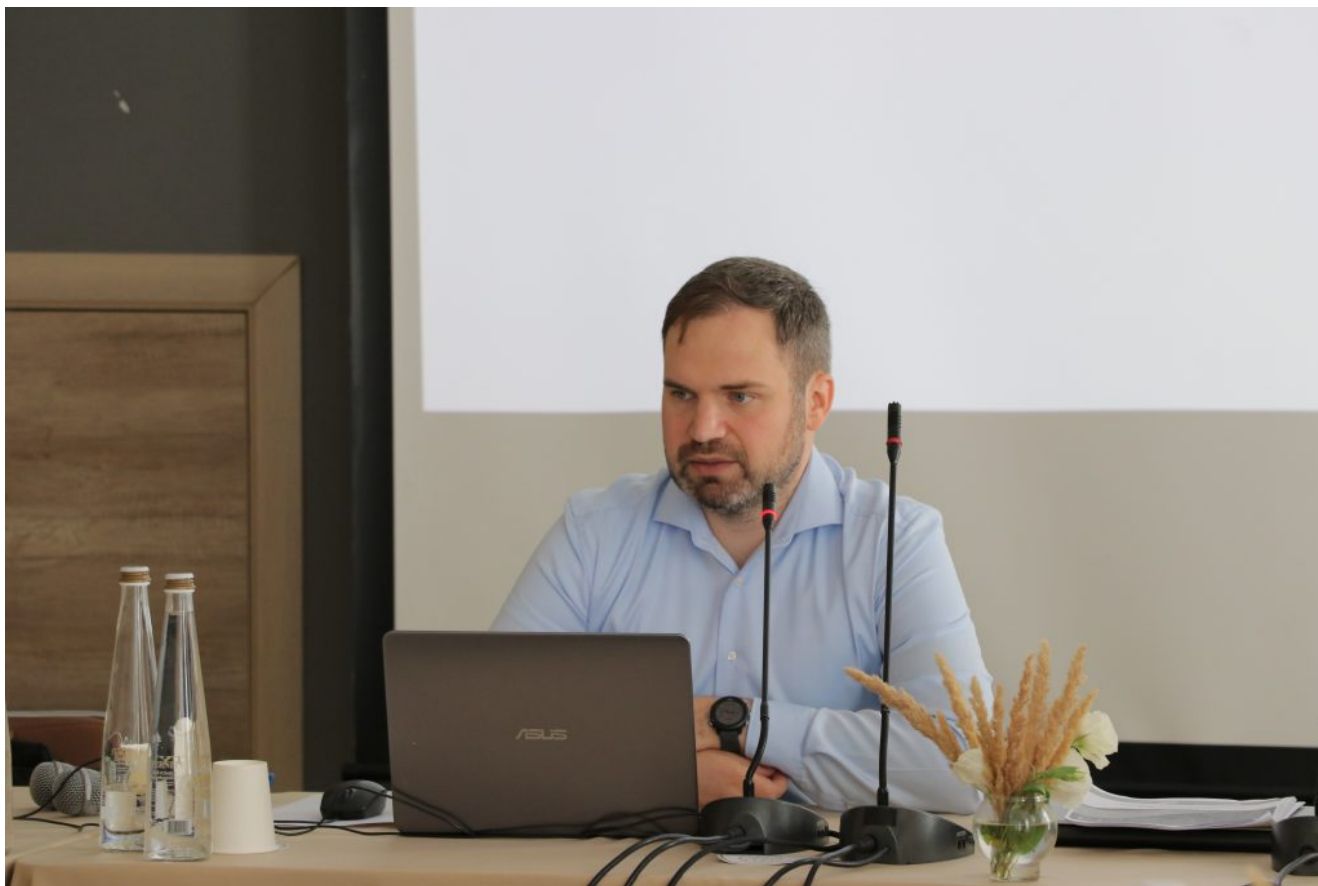
Ce sunt crimele de război și crimele împotriva umanității?
Cum asigurăm justiția internațională?

[#FiiCuOchiiPeNoi](#)! Doina Cazacu, Doctor în Drept, Conferențiară Universitară în cadrul Universității de Stat din Moldova, îți răspunde la aceste întrebări.

Acest material video a fost realizat de Asociația Promo-LEX cu suportul Institutului Suedez și Universitatea Lund ([Lund University](#)).

Promo-LEX: problema suprapopulării penitenciarelor din Republica

Moldova necesită soluții imediate



Situația actuală cu privire la suprapopularea sistemului penitenciar din Republica Moldova, riscurile și impactul suprapopulării penitenciarelor asupra sănătății deținuților, dar și alte aspecte au fost discutate astăzi, în cadrul unui eveniment public organizat de Asociația Promo-LEX, unde a fost prezentată Nota analitică cu privire la implementarea politicilor de depopulare a penitenciarelor din Republica Moldova în contextul pandemiei de COVID-19.

Avocații Promo-LEX constată că, în pofida numeroaselor recomandări formulate de mai multe organizații internaționale, dar și a eforturilor de a îmbunătăți condițiile de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, suprapopularea acestora rămâne a fi o problemă actuală, care necesită soluții imediate. Chiar dacă s-au întreprins mai multe măsuri pentru

prevenirea și controlul infecției de COVID-19 în penitenciare, cele din urmă rămân a fi locuri suprapopulate, unde standardele de sănătate epidemiologică sunt greu de menținut.

În Republica Moldova rata populației penitenciare rămâne stabil ridicată, fiind cu peste 25% mai mare decât media europeană.

Totodată, autoritățile nu au elaborat și nu au adoptat



politici de reducere a populației în instituțiile penitenciare. În special, autoritățile nu au aplicat măsuri de eliberare a anumitor persoane din detenție din rândul grupurilor de deținuți vulnerabili (cum ar fi deținuții cu boli grave, deținuții cu vârsta de peste 60 de ani etc.) pentru a depopula instituțiile penitenciare și, respectiv, a reduce riscurile asociate infecției de COVID-19.

La ora actuală, nu există un document de politici publice adoptat de Guvern care ar oferi o viziune clară cu privire la depopularea sistemului penitenciar. Cu toate acestea, legislația în vigoare a Republicii Moldova reglementează alternative la detenție care ar putea să fie aplicate mai eficient în practică și care ar genera impact (de ex., aplicarea art. 91, 92, 93 CP).

Autorii documentului subliniază că Guvernul are un potențial de ajustare și aplicare mai eficientă a instrumentelor de umanizare a politicii penale: aplicarea conformă a standardelor referitoare la drepturile omului și a măsurilor preventive, dezincriminarea unor fapte penale, extinderea

aplicării sancțiunilor non-privative de libertate, aplicarea mai eficientă a instituției medierii în cauzele penale.

Documentul mai precizează că alternativele la detenție sunt adesea mai eficiente în atingerea unor obiective importante de siguranță publică, cum ar fi o mai mare securitate pentru populație. Proiectate și implementate în mod corespunzător, acestea pot contribui la reducerea încălcărilor referitoare la drepturile omului, oferind în schimb costuri puține pe termen mediu și lung.

În cele din urmă, documentul reprezintă un demers adresat autorităților publice cu scopul de a iniția dezvoltarea unei strategii coerente pentru reducerea populației penitenciare și a soluționării altor probleme conexe.

Notă analitică: Implementarea politicilor de depopulare a penitenciarelor din Republica Moldova în contextul pandemiei de COVID-19 poate fi accesată [aici](#).

Evenimentul este organizat în cadrul Proiectului „Sporirea gradului de respectare a drepturilor omului în instituțiile penitenciare din Republica Moldova”, implementat de către Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar al Departamentului Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova.